

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: O. R.
bytem
zastoupen Mgr. Václavem Voříškem
advokátem se sídlem Pod kaštany 10, 160 00 Praha 6 – Dejvice

proti

žalovanému: Krajský úřad Jihomoravského kraje
se sídlem Žerotínovo náměstí 3, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2019, č. j. JMK 69715/2019, sp. zn. S-JMK 59591/2019/OD/Fö

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2019, č. j. JMK 69715/2019, a rozhodnutí Magistrátu města Brna ze dne 28. 2. 2019, č. j. ODSČ-91757/15-60, se *ruší* a věc se *vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je *povinen* zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 13.200 Kč do 30 (třiceti) dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Václava Voříška, advokáta se sídlem Pod Kaštany 10, 160 00 Praha 6 – Dejvice.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Podstatou věci je otázka, jestli došlo k zániku odpovědnosti žalobce za spáchání přestupku provozovatele vozidla z důvodu uplynutí promlčecí doby.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních orgánů

2. Policie ČR oznámila Magistrátu města Brna („magistrát“), že dne 16. 6. 2014 v 10:40 hodin řidič vozidla s SPZ, které provozuje žalobce, neoprávněně zastavil na místě, ve kterém dopravní značka stanovila zákaz stání v době blokového čištění (od 8:00 do 11:00).
3. Po neúspěšné snaze zjistit totožnost řidiče vozidla, magistrát zahájil řízení o přestupku (tehdy správním deliktu) se žalobcem, coby provozovatelem vozidla. Oznámení o zahájení řízení žalobce obdržel dne 21. 1. 2016. Řízení původně vyústilo v rozhodnutí ze dne 23. 2. 2016, č. j. ODSČ-91757/15-21 („první rozhodnutí magistrátu“). Magistrát jím uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku (správního deliktu) podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění účinném do 30. 6. 2017 („zákon o silničním provozu“). Toto rozhodnutí poté potvrdil žalovaný svým rozhodnutím ze dne 22. 7. 2016, č. j. JMK 114007/2016 („první rozhodnutí žalovaného“). První rozhodnutí žalovaného poté zrušil Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 11. 12. 2018, č. j. 29 A 168-2016-30. Žalovaný následně zrušil první rozhodnutí magistrátu.
4. V navazujícím řízení magistrát vydal dne 28. 2. 2019 pod č. j. ODSČ-91757/15-60 nové rozhodnutí. Znovu uznal žalobce vinným z téhož přestupku. Toto rozhodnutí poté potvrdil žalovaný rozhodnutím ze dne 15. 5. 2019, č. j. JMK 69715/2019 („rozhodnutí žalovaného“).
5. Odkazem na § 112 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich („zákon o odpovědnosti za přestupky“), účinného ode dne 1. 7. 2017, žalovaný dovodil, že pro zánik odpovědnosti žalobce za přestupek se uplatní lhůta podle dosavadní úpravy, tj. zákona o silničním provozu. Podle § 125e odst. 3 v souvislosti s § 125e odst. 5 zákona o silničním provozu platí, že odpovědnost provozovatele vozidla za přestupek zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezahájil řízení do dvou let ode dne, kdy se o něm dozvěděl. Magistrát se o přestupku dozvěděl dne 6. 10. 2014 a řízení zahájil dnem 21. 1. 2016. Dvouletou lhůtu proto magistrát dodržel.

III. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

6. Žalobce namítá, že správní orgány dostatečně nerespektovaly právní názor, který krajský soud vyjádřil ve zrušujícím rozsudku. Ve výroku rozhodnutí magistrát nevymezil, jakou dopravní značku měl řidič vozidla žalobce porušit. Správní orgány kromě toho neprokázaly vytýkané jednání. Vozidlo žalobce na místě nestálo, ale pouze zastavilo. Ve zbytku žaloby žalobce, resp. jeho právní zástupce vyjadřuje nesouhlas se zveřejňováním osobních údajů na webu Nejvyššího správního soudu a navrhuje anonymizaci rozhodnutí ve věci.
7. Přípisem ze dne 26. 2. 2020 žalobce vznesl námitku prekluze. Odkázal na nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 15/19.
8. Žalovaný má za to, že magistrát dostatečně jasně a srozumitelně popsal jednání, jehož znaky odpovídají ve výroku uvedenému přestupku. Magistrát vyhověl požadavkům zrušujícího rozsudku krajského soudu. Požadavek žalobce na přesné označení porušené dopravní značky jejím číslem a textem na dodatkové tabulce považuje žalovaný za

formalistický. Z fotodokumentace policie je také vidět, že zásah policistů o vozidla žalobce trval několik minut. Proto je zřejmé, že se nejednalo o zastavení vozidla, ale stání.

9. K dodatečně uplatněné námitce prekluze se žalovaný nevyjádřil.

IV. Posouzení věci krajským soudem

10. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud vycházel ze skutkového stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného. Po právní stránce však zohlednil závěry pozdějšího nálezů Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20.
11. V průběhu řízení před krajským soudem došlo ke změně ve složení soudu. Samosoudkyni, které byla věc původně přidělena, ke dni 31. 12. 2020 zanikla funkce soudkyně z důvodu podle § 94 písm. a) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích. V souladu s platným rozvrhem práce krajského soudu pro rok 2021 byla tato věc přidělena novému samosoudci.
12. Žaloba je důvodná.

a. Relevantní právní úprava a její vývoj v průběhu času

13. Podle § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu platilo, že „[o]dpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezačal řízení *do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl*, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán.“
14. Dne 1. 7. 2017 nabyt účinnosti zákon o odpovědnosti za přestupky. Sjednotil prekluzivní dobu pro všechny přestupky (správní delikty a přestupky podle předchozí právní úpravy). V § 30 písm. a) stanovil jednotnou lhůtu k projednání přestupku: „Promlčecí doba činí a) 1 rok, nebo b) 3 roky, jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč.“ Za přestupek spáchaný žalobcem lze podle § 125c odst. 5 písm. g) zákona o silničním provozu uložit pokutu od 1.500 do 2.500 Kč.
15. Promlčecí doba začíná podle § 31 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky běžet „*dnem následujícím po dni spáchání přestupku*; dnem spáchání přestupku se rozumí den, kdy došlo k ukončení jednání, kterým byl přestupek spáchán.“
16. Podle přechodného ustanovení § 112 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky platí, že „[n]a přestupky a dosavadní jiné správní delikty (...) se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona hledí jako na přestupky podle tohoto zákona. Odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty (...) se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; *podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější.*“
17. Zkrácení promlčecí, resp. prekluzivní lhůty pro projednání přestupku poukazuje na záměr zákonodárce určité jednání dekriminlizovat, resp. po uplynutí určité lhůty netrvat na jeho trestání. Takovou právní úpravu lze považovat za výhodnější pro osobu, která se měla přestupku dopustit (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2018, č. j. 73 A 54/2017-37).
18. Problém však představoval § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, podle kterého původně platilo, že „[u]stanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt

se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí. *Odpovědnost za přešupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dřívě, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.*“ Pokud by krajský soud vycházel z této právní úpravy, odpovědnost žalobce za přešupek by nezanikla dřív, než uplynou lhůty podle zákona o silničním provozu. K prekluzi by tedy došlo, pokud by magistrát nezahájil řízení o přešupku do dvou let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, tj. do 6. 10. 2016. Nová úprava by tak pro žalobce nebyla příznivější, protože magistrát zahájil řízení dne 21. 1. 2016 (doručením oznámení o zahájení správního řízení). Z pohledu staré právní úpravy tedy včas.

19. Významný zvrat ale přinesl Ústavní soud. Ten nejprve nálezem ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19 zrušil první větu § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přešupky. Konstatoval, že pod pojem *trestnost* činu spadají otázky jejího vzniku, trvání i zániku, tedy včetně úpravy prekluzivních lhůt. Ty totiž vedou k zániku odpovědnosti za přešupek a způsobují jednou provždy zánik práva státu na potrestání pachatele.
20. Nedlouho poté Ústavní soud nálezem ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20, zrušil i zbývající část § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přešupky. K vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů došlo dne 22. 7. 2020.
21. Ústavní soud shledal rozpor tohoto ustanovení s čl. 40 odst. 6 Listiny, podle kterého platí: *„Trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.“* Ústavní soud uvedl, že rozhodujícím kritériem pro posouzení otázky, zda použití pozdějšího zákona je pro pachatele příznivější, je celkový výsledek z hlediska trestnosti, k němuž by vedla aplikace toho či onoho zákona. Přihlédnout je přitom třeba ke všem právně rozhodným okolnostem konkrétního případu. Použití nového právního předpisu bude pro pachatele příznivější tehdy, pokud jeho ustanovení jako celek vedou k příznivějším výsledku než aplikace dřívějšího zákona. Nová právní úprava umožňuje situaci, že odpovědnost za přešupek by na základě použití nové jednoleté promlčecí lhůty zanikla ještě před vydáním napadeného rozhodnutí. Nová právní úprava je proto příznivější než předchozí právní úprava podle zákona o silničním provozu. Přechodné ustanovení § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přešupky však znemožňuje aplikování pro pachatele výhodnější právní úpravy. Pokud by došlo k potrestání pachatele za spáchání přešupku přesto, že podle nové právní úpravy ještě před vydáním rozhodnutí správního orgánu zanikla jeho odpovědnost, došlo by tím k porušení čl. 40 odst. 6 věty druhé Listiny.
22. Otázku prekluze odpovědnosti žalobce musí krajský soud posoudit ve světle uvedených nálezů Ústavního soudu. Pro posouzení trestnosti určitého přešupku je totiž rozhodující právní úprava účinná v okamžiku rozhodování krajského soudu, jak vyplývá z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013-46, který vysvětlil, že pokud rozhoduje „krajský soud ve správním soudnictví o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kterým bylo rozhodnuto o vině a trestu za správní delikt v situaci, že zákon, kterého bylo použito, byl po právní moci správního rozhodnutí změněn nebo zrušen, je povinen přihlédnout k zásadě vyjádřené ve větě druhé čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, podle níž se trestnost činu posoudí a trest ukládá podle právní úpravy, která nabyla účinnosti až poté, kdy byl trestný čin spáchán, je-li to pro pachatele příznivější.“ Uplynutí prekluzivní doby proto představuje vadu, pro kterou soud zruší

rozhodnutí správních orgánů z moci úřední (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 As 57/2004-39).

b. Aplikace na případ žalobce

23. Za aktuálně účinné právní úpravy je pro žalobce příznivější úprava promlčení podle zákona o odpovědnosti za přestupky. K promlčení trestní odpovědnosti žalobce by tedy došlo v případě uplynutí doby jednoho roku ode dne spáchání přestupku (§ 30 písm. a) ve spojení s § 31 zákona o odpovědnosti za přestupky].
24. Ke spáchání přestupku došlo dne 16. 6. 2014. Magistrát zahájil řízení dnem 21. 1. 2016. Optikou nové - pro žalobce příznivější - právní úpravy došlo k zániku jeho odpovědnosti za spáchání přestupku dnem 16. 6. 2015. K zahájení řízení o přestupku došlo více než půl roku po marném uplynutí prekluzivní lhůty. V mezidobí přitom nenastala žádná skutečnost či událost, která by podle § 32 zákona o odpovědnosti za přestupky uvedenou lhůtu přerušovala nebo stavěla. Krajský soud proto musel dát žalobci za pravdu, že došlo k prekluzi jeho odpovědnosti za spáchání přestupku. Z tohoto důvodu krajský soud rozhodnutí obou správních orgánů zrušil.

VI. Závěr a náklady řízení

25. Krajský soud z výše uvedených důvodů zrušil rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Protože tato vada dopadá i na rozhodnutí magistrátu, krajský soud přistoupil nejenom ke zrušení rozhodnutí žalovaného, ale také ke zrušení rozhodnutí magistrátu (§ 78 odst. 3 s. ř. s.) a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).
26. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Výrokem II. tohoto rozsudku soud uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši 13.200 Kč. Tato částka se skládá ze zaplaceného soudního poplatku 3.000 Kč za podání žaloby, z částky 9.300 Kč za tři úkony právní služby zástupce žalobce Mgr. Václava Voříška, spočívající v přípravě a převzetí věci podle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb č. 177/1996 Sb. („advokátní tarif“), podání žaloby a písemného podání námítky prekluze podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. K tomu je třeba připočíst paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu za tři úkony právní služby po 300 Kč.
27. Pro úplnost krajský soud k otázce zveřejňování údajů žalobce a jeho zástupce na webových stránkách Nejvyššího správního soudu odkazuje na právní názor Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 30. 3. 2017, č. j. Nao 118/2017-145.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Pokud kasační stížnost proti tomuto rozsudku nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele, Nejvyšší správní soud ji odmítne pro nepřijatelnost.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno, 12. května 2021

Martin Kopa, v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje: